legalább 30 cm, és állandó folyású, ellentétben az irodalmi adatokkal. A felszíni vizek pH értéke mindenütt 6,0 tehát enyhén savanyú, amely körülmény figyelemre méltó a mészkő aljzatú vidéken.

A legmélyebb részen harmatkásás (Glycerietum maximae) található, körülötte és másutt is többfelé zsombéksásos (Caricetum elatae) társulások jelzik az állandóan vizes területeket. Uralkodnak a magasabb felszíneken az időnként kiszáradó meszes talajú láprétek (Succiso-Molinietum), szigetekben (folyásnak felfelé egyre nagyobb és zártabb foltokban) a fűzláp (Calamagrostio-Salicetum cinereae) jelentkezik.

Az ismertetett szakasz középső része a legértékesebb. Itt található a kígyógyökerű keserűfű (Polygonum bistorta) tízezer tőre becsülhető populációja. Zömmel a kékperjés lápréten, annak nedvesebb talajú foltjain. Sok heyütt a sásosokat, illetőleg a patakot kísérik az állományok, itt-ott szegélyszerűen a fűzbokrok körül is él 50-100 tő. Helyenként magános példányok is feltűnnek, máskor több ezres csoportok kerülnek elénk. Érdekességként kell megemlíteni, hogy szeptember elején néhány száz virágzó példányát figyeltem meg.

Ezen a területen tavasztól őszig virágtenger fogadja a látogatót, s hihetetlen a fajgazdagság is. A teljesség igénye nélkül, s csak nemzetség-szinten sorolom fel az észlelteket: Caltha, Ranunculus, Fragaria, Agrimonia, Sanguisorba, Trifolium, Lythrum, Angelica, Dipsacus, Succisa, Myosotis, Stachys, Solanum, Verbascum, Linaria, Veronica Rhinanthus, Plantago, Campanula, Chrysanthemum, Inula, Achillea, Carduus, Cirsium, Centaurea, Scorzonera, Hieracium, Viscaria, Lychnis, Dianthus, Lysimachia, Rumex, Iris, mellettük Juncus, Carex (számos faj), Feestuca, Glyceria, Molinia, Alopecurus fajok, részben

társulásalkotóként. Külön kiemelem az eltérő mértékben veszélyeztetett, ezért védett fajokat. Magának a kígyógyökerű keserűfűnek a példányonkénti természetvédelmi értéke ötezer forint. Több százas állományban él itt (a községtől délre is) a kockásliliom (Fritillaria meleagris) - tízezer forint, egyetlen hektárnyi területen a szibériai nőszirom (Iris sibirica) kb. 30-35 polikormonja - tízezer forint, elszórtan a mocsári ksobor (Orchis laxiflora) száz alatti egyedszámban - tízezer forint, mintegy 150 tő kornistárnics (Gentiana pneumonanthe) - tízezer forint. Az utóbb felsoroltak mindegyike megtalálható a Vörös Könyvben is! (RAKONCZAY 1989). Ugyanitt ritka és védett lepke-, ketéltű- és madárfajok élnek, további kutatásuk fontos lenne.

Az elmondottakból az is nyilvánvalóvá válik, hogy hatalmas értékről van szó. Ezért a szóban forgó terület védelmével nem szabad késlekedni, kiváltképpen azután nem, hogy kiderült, rajta vítározó létesítését tervezik.

IRODALOM

ENDES, M., SZABÓ, S., SZENTGYÖRGYI, P., BALOGH, P. 1996 Kígyógyökerű keserűfű (Polygonum bistorta) új hazai lelőhelye. Calandrella, IX/1-2:93-94.

GALAMBOS, J. 1990 Sajó-völgy növényzete. In: Marosi, S., Somogyi, S. (szerk.) Magyarország kistájainak katasztere II:952. MTA földr. tud. Kut. Int., Budapest

MAROSI, S., SOMOGYI, S. (szerk.) 1990 Magyarország kistájainak katasztere I-II. MTA Földr.tud. Kut. Int., Budapest, 479+1023 pp

RAKONCZAY, Z. (szerk.) 1989 Vörös Könyv. Akadémiai, Budapest, 360 pp

SIMON, T. 1992 A magyarországi edényes flóra határozója. Harasztok-Virágos növények. Tankönyvkiadó, Budapest, 892 pp

SOÓ, R. 1970 A magyar flóra és vegetáció rendszertani-növényföldrajzi kézikönyve IV., Akadémiai, Budapest, 614 pp

MEGFIGYELÉSEK

KAPCSOS KORPAFŰ (LYCOPODIUM CLAVATUM) A TORNAI-DOMBSÁGBAN. Tornaszentjakabtól ÉK-re, idős, ültetett erdeifenyvesben találtam 1995-ben kb. 100 példányból álló populációját, egyetlen, összefüggő foltban. Ugyanebben az erdőben, jóval arrébb magános töve került elő.

Endes Mihály

KÍGYÓNYELV (OPHIOGLOSSUM VULGATUM) BÉKÉS MEGYÉBEN. Doboz község mellett található Sebes-foki-erdőben 1995. május 27-én háromszáz töves állományára bukkantam egy akác és fekete dió alkotta erdőrészben, a Holt-Köröstől néhány száz méterre. A kedvező helyi adottságoknak tudható be, hogy a példányok több mint 60 %-a termőleveles állapotú volt.

Szabó Sándor

KIGYÓGYÖKERŰ KESERŰFŰ (POLYGONUM BISTORTA)ÚJ HAZAI LELŐHELYE. A Nyugati-Cserehátban, az Abodi-patak széles, lapos völgyében 1994. májusában Szabó Sándor (Endes M. és Balogh P. jelenlétében) 15, Szentgyörgyi Péter 1995-ben néhány km-rel arrébb 3 virágzó tövet észlelt. Utóbbi megfigyelő E.M. és B.P. társaságában további 2 példány jelenlétét állapította meg. A szóban forgó terület a patak Abod községtől ÉK-re eső kb. 4 km-es szakasza. A példányok közvetlenül a vízparti üde magassásosban voltak. A szomszédos, erősen kaszált részek egykori meszes talajú láprétek (Succiso-Molinietum) romjainak látszanak. Feltehetően nagyobb, összefüggő állományok élhettek a vidéken. A faj eddig ismert hazai előfordulási helyeiről,